

SPIS TREŚCI

Podziękowania	9
Wstęp	11
Cele książki	12
Źródła do problematyki	14
Literatura naukowa.....	15
Konstrukcja książki	19
1. Antecedencje: przybycie Polaków do Francji	21
1.1. Przed 1919 r. Początki polskiej społeczności we Francji	21
1.2. Okres międzywojenny. Wielki napływ polskich pracowników	24
Podsumowanie	34
2. Społeczność polska we Francji podczas II wojny światowej	36
2.1. Mobilizacja polskich imigrantów przeciwko niemieckiej agresji (1939–1940).....	36
2.1.1. Odtworzenie Wojska Polskiego we Francji	36
2.1.2. Udział Wojska Polskiego w kampanii francuskiej 1940 r.....	44
2.1.3. Zaciąg ochotniczy Polaków do jednostek Legii Cudzoziemskiej.....	46
2.2. Lata działań wojennych: sytuacja społeczności polskiej we Francji	48
2.2.1. W tzw. strefie wolnej.....	48
2.2.2. W strefie okupowanej.....	64
2.2.3. W Alzacji i Mozeli	71
2.3. Udział Polaków w ruchu oporu na terytorium Francji.....	74
2.3.1. Ruch oporu lojalny wobec polskiego rządu na uchodźstwie ...	74
2.3.2. Polscy komuniści w ruchu oporu we Francji	86
Podsumowanie	94
3. Położenie społeczności polskiej we Francji po wyzwoleniu spod okupacji hitlerowskiej	96
3.1. Francja i jej ludność po II wojnie światowej	96
3.1.1. Kontekst demograficzny i obecność cudzoziemców	96
3.1.2. Kontekst ekonomiczny i polityczny.....	108

3.2. Charakterystyka przedwojennej polskiej imigracji we Francji po wyzwoleniu kraju.....	112
3.2.1. Struktura i rozmieszczenie geograficzne polskiej imigracji przedwojennej	112
3.2.2. Struktura zawodowa polskich pracowników we Francji	124
3.2.3. Społeczna i materialna sytuacja polskich pracowników (z podziałem na obszary aktywności zawodowej).....	133
3.2.4. Sytuacja Polaków należących do szczególnych grup powstałych w okresie wojny: byłych deportowanych do Niemiec i byłych volksdeutschów narodowości polskiej ...	147
Podsumowanie	156
4. Zmiany wewnątrz społeczności polskiej we Francji w pierwszych latach po II wojnie światowej	157
4.1. Repatriacja przedwojennych polskich imigrantów – akcja zwana „reemigracją”	157
4.1.1. Pierwsze powroty – przed zawarciem konwencji polsko-francuskiej.....	158
4.1.2. Zorganizowana akcja repatriacji na podstawie konwencji polsko-francuskich (1946–1948): przebieg i bilans.....	159
4.1.3. Wyjechać do Polski czy pozostać we Francji? Motywacje polskich imigrantów.....	170
4.1.4. Repatriacja polskich dipisów i uchodźców z Francji – akcja zwana „repatriacją”.....	175
4.2. Od Polaków do Francuzów pochodzenia polskiego – stopniowa integracja ze społeczeństwem francuskim. Proces integracji społecznej polskich imigrantów.....	177
4.2.1. Ewolucja obyczajów i tradycji wewnątrz społeczności polskiej mieszkającej od lat we Francji	177
4.2.2. Naturalizacje polskich imigrantów	186
4.2.3. Czynniki wpływające na stopniową integrację Polaków ze społeczeństwem francuskim.....	194
4.2.4. „Drugie pokolenie” wybiera Francję: główny czynnik postępu integracji.....	199
Podsumowanie	202
5. Wyzwanie „kontroli” nad społecznością polską we Francji przez polskie władze na uchodźstwie i w kraju	204
5.1. Funkcjonowanie sieci dyplomatycznej i konsularnej państwa polskiego we Francji.....	204
5.1.1. Okres uznawania przez Francję Rządu RP w Londynie (wrzesień 1944 r. – czerwiec 1945 r.)	205

5.1.2.	Okres uznawania przez Francję Rządu RP w Warszawie (od 29 czerwca 1945 r.).....	210
5.1.3.	Polskie „wychodźstwo” we Francji po wycofaniu uznania dla polskiego rządu emigracyjnego przez władze francuskie..	228
5.2.	Przedwojenni imigranci polscy wciąż w mundurach wojskowych po wyzwoleniu Francji: dwie nowe mobilizacje oraz demobilizacja obywateli polskich z Francji	234
5.2.1.	Nowa mobilizacja zarządzona przez rząd polski na uchodźstwie: zaciąg ochotniczy imigrantów polskich do Polskich Sił Zbrojnych pod dowództwem wojskowym brytyjskim	234
5.2.2.	Zaciąg ochotniczy do batalionów polskich podporządkowanych rządowi polskiemu w Warszawie, wchodzących w skład 1. Armii Francuskiej.....	242
5.2.3.	Powrót do Francji ochotników z szeregów Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, wywodzących się ze społeczności polskiej z Francji.....	246
5.3.	Akcja socjalna adresowana do potrzebujących obywateli polskich we Francji.....	252
5.3.1.	Działalność przedstawicieli Rządu RP w Londynie (do 29 czerwca 1945 r.).....	252
5.3.2.	Działania przedstawicieli Rządu RP w Warszawie	264
5.3.3.	Akcja socjalna działaczy polskiego „wychodźstwa” we Francji (po wycofaniu przez Francję uznania dla polskiego rządu emigracyjnego)	267
	Podsumowanie	270
6.	Ewolucja postrzegania czynników „utrzymania polskości”: od okresu międzywojennego do końca lat czterdziestych.....	271
6.1.	Zmiana statusu szkolnictwa polskiego we Francji.....	271
6.1.1.	Edukacja na poziomie podstawowym.....	271
6.1.2.	Edukacja na poziomie średnim	290
6.1.3.	Edukacja na poziomie wyższym.....	294
6.1.4.	Realne znaczenie zjawiska „szkolnictwa polskiego” we Francji i jego sytuacja pod koniec lat czterdziestych.....	296
6.2.	Działalność polskich duszpasterzy rzymskokatolickich wśród imigrantów we Francji	299
6.2.1.	Ewolucja statusu prawnego polskich księży we Francji.....	299
6.2.2.	Działalność polskiego kleru rzymskokatolickiego i polskich zakonnic we Francji	301
6.3.	Życie stowarzyszeniowe polskich imigrantów we Francji	307
6.3.1.	Grupa etniczna i organizacje etniczne.....	307

6.3.2.	Narodziny i rozwój życia stowarzyszeniowego imigrantów polskich w okresie międzywojennym	310
6.3.3.	Działalność stowarzyszeń lojalnych wobec polskiego rządu na uchodźstwie, zrzeszonych w Związku Polaków we Francji, a od 1945 r. w Centralnym Związku Polaków we Francji (CZP).....	313
6.3.4.	Działalność stowarzyszeń uznających rząd warszawski, skupionych w Polskim Komitecie Wyzwolenia Narodowego we Francji (PKWN), a następnie w Radzie Narodowej Polaków we Francji (RNPF).....	330
6.3.5.	Życie stowarzyszeniowe „bloku katolickiego” – działalność Polskiego Zjednoczenia Katolickiego we Francji (PZK) i jego organizacji członkowskich.....	339
6.3.6.	Funkcjonowanie polskich partii politycznych we Francji	344
6.3.7.	Polska prasa.....	349
6.3.8.	Rzeczywista skala udziału imigrantów w polskim życiu stowarzyszeniowym we Francji.....	352
6.3.9.	Zmiana charakteru życia stowarzyszeniowego Polaków we Francji po zakończeniu II wojny światowej.....	356
6.3.10.	Aktywność Polaków we francuskich związkach zawodowych.....	360
Podsumowanie		367
Zakończenie		369
Aneks		375
Bibliografia		401
Wykaz tabel		424
Wykaz map		426
Wykaz skrótów		427
Indeks osób		431
Indeks nazw miejscowych		440